

KURIER Wileński

CZWARTEK, 26 WRZEŚNIA 1991 R.
Nr 188 (11674)

19 20/9

Czy nastąpią zmiany w strukturach rządu?

Wtorkowe posiedzenie parlamentu zagał przewodniczący RN RL Wytautas Landsbergis. Do najbardziej doniosłych wydarzeń zaliczył on fakt przyjęcia Litwy do Organizacji Narodów Zjednoczonych. W Landsbergis zaznaczył, że droga reform, którą podążamy, nie jest łatwa. Trzeba więc wykazać więcej ministerwemu rozłąki niż wewnętrzne politykowania.

O wynikach wyborów do RN RL w 70 dzielnicy szlaskiej poinformował przewodniczący komisji etyki i mandatów A. Sakalas. Uznano pełnomocnictwa wybranego tam deputowanego A. Swarinskasa.

Sporo czasu poświęcono omawianiu spraw bieżących, związanych z warunkami pracy deputowanych, personelu Rady Najwyższej. Próbowano też korzystać z dopiero zainstalowanego na sali elektronicznego systemu liczenia głosów. Ma on w przy-

szości ułatwić tę procedurę.

Na porządku dziennym figurowały też projekty ustaw o transporcie, statusie służb dyplomatycznych Republiki Litewskiej za granicą oraz zagranicznych w Republice Litewskiej. Powrócono też do omawiania zasad kształtowania Prezydium, zgłoszono kandydatów na stanowisko jeszcze jednego zastępcy starosty RN. Co prawda, na razie nie zapadły ostateczne decyzje, zresztą tak, jak i w sprawie zmian w strukturach rządowych. Propozycje z ramienia rządu zgłosił W. Pakalinskis. Mówił on o potrzebie utworzenia nowych ministerstw: ochrony kraju, nauki, informatyki i łączności, a także handlu i zasobów materiałowych, międzynarodowych więzi gospodarczych, transportu morskiego i przemysłu rybnego. Większość deputowanych zgadza się, że reorganizacja jest niezbędna. Jednak, jeśli chodzi o

W PARLAMENCIE

REPUBLIKI

jej treść — zdania się podzieliły. Deputowanych niepokoiło to, że powołując ministerstwo międzynarodowych więzi gospodarczych, rząd złobędzie monopol na handel zagraniczny, co z kolei może uszczuplić możliwości poszczególnych placówek, wytwórców. Pały też zarzuty co do celowości utworzenia ministerstwa nauki, informatyki i łączności, zwłaszcza jeśli chodzi o łączenie takich dziedzin, jak nauka i łączność.

Na środę zaplanowano dyskusję o polityce zagranicznej Republiki Litewskiej.

Jadwiga BIELAWSKA

Międzynarodowego Funduszu Walmutowego.

We wtorek wieczorem delegacja Litwy z premierem G. Wagnorusem powróciła z Tallina do Wilna. Ze stolicy Estonii do Litwy w celu zapoznania się z sytuacją gospodarczą i finansową przybył również kierownik działu filii europejskiej Międzynarodowego Funduszu Walmutowego Adalbert Knob. W najbliższych dniach do Litwy przybędą też eksperci innych największych instytucji finansowych świata. Z kierownictwem Banku Inwestycyjnego Krajoł Połnocnych finansistów krajoł bałtyckich spotkają się w następnym tygodniu w Rydze.

(ELTA)

Uchwały Rady Bałtyckiej

TALLINN. Na odbywającym się tu posiedzeniu Rady Bałtyckiej postanowiono utworzyć Bałtycki Związek Celny. Podstawowe dokumenty tego związku przygotowane zostaną do grudnia i uchwalone na początku roku przyszłego.

Premierzy Litwy, Łotwy i Estonii Gediminas Wagnorius, Iwars Gudumais i Edgar Sawiras podpisali protokół w sprawie utworzenia Bałtyckiego Banku Inwestycyjnego. Krok ten poczyniony został z konieczności szybszej integracji państw bałtyckich do światowej wspólnoty gospodarczej oraz między-

narodowego systemu finansowego. Protokół zawiera apel do rządów Danii, Islandii, Norwegii, Finlandii, Szwecji z prośbą o poparcie projektu utworzenia Bałtyckiego Banku Inwestycyjnego oraz udzielenie niezbędnej pomocy, aby nowy bank zaczął działać niezwłocznie.

W gmachu rządu estońskiego premierzy państw bałtyckich spotkali się z kierownictwem każdej z dużych instytucji finansowych świata — Europejskiego Banku Rozwoju i Rekonstrukcji, Banku Światowego oraz Banku Inwestycyjnego Krajoł Połnocny jak też

APEL

DO PARLAMENTU I RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ DO POLAKÓW NA LITWIE

Związek Polaków na Łotwie oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Polonia” w St. Petersburgu zwracają się do Jego Ekscelencji Prezydenta Republiki Litewskiej Wytautasa Landsbergisa, Parlamentu i Rządu Republiki Litewskiej, społeczeństwa Litwy oraz do naszych rodaków — Polaków zamieszkałych na Litwie z apelem o zrozumienie wzajemne oraz rozwiązywanie niewypiętliwych i trudnych problemów wzajemnych stosunków na drodze demokratycznej, mającej na uwadze wielowiekowe tradycje współżycia naszych narodów oraz wspólne dążenie ku wolnej i demokratycznej Europie poprzez przestrzeganie zasad Karty Praw Człowieka.

Wierzymy, iż Naród Litewski wspólnie z Polakami na Litwie będzie nadal kroczył tą drogą ku prawdziwej wolności i demokracji.

- Robert Szeliska, prezes Zarządu Głównego Związku Polaków na Łotwie
- Albina Czyblis, wiceprezes ZG ZPL
- Ryszard Szklennik, wiceprezes ZG ZPL
- Siawomir Lisowski, wiceprezes Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Polonia” w St. Petersburgu
- Teresa Konopiejko, sekretarz SKO „Polonia”
- Irena Smirnowa, członek Zarządu SKO „Polonia”
- Edmund Wesser, deputowany Rady Konsultacyjnej Parlamentu Republiki Litewskiej ds. Narodowości

Ryga, 20 września 1991 r.

Odezwa Frakcji Polskiej do wyborców

Niepodległe Państwo Litewskie stało się faktem. Nasi wyborcy, w większości Polacy, ubiegając się o zagwarantowanie należnych im praw, nie stawiali na drodze do odzyskania niepodległości. Na odwrót, w najbardziej trudnych momentach, jak w czasie krwawych wydarzeń styczniowych, byli razem w walce z dyktatem.

Te historyczne zmiany każdy z nas winien uzmysłowić i ocenić, wyciągnąć odpowiednie wnioski, opierając się na realiach, a nie na mroźkach i byłych tęsknotach. Tylko tak, na twardym fundamencie, powinniśmy budować przyszłość. A życie nie stoi na miejscu. Każdy z nas osobicie powinien podjąć decyzję w sprawie obywatelstwa Republiki Litewskiej. Z chwilą jego przyjęcia wchodzimy w posiadanie pełni praw i obowiązków stad wynikających. Taka jest praktyka światowa — każdy mieszkaniec ubiega się o obywatelstwo kraju zamieszkania, co ułatwia mu rozwiązywanie wielu problemów życia codziennego, m.in. zwrotu ziemi i mienia, podróży poza granice państwa itp.

Od tego, jak w reprezentowanych przez nas rejonach przebiegnie zwrot ziemi, mienia i prywatyzacja, praktycznie będzie zależała przyszłość tego regionu. Tylko do 31 grudnia bieżącego roku mamy prawo składać podania w sprawie zwrotu ziemi i mienia. To powinien zrobić w swojej gminie każdy — we własnym imieniu lub rodziców, byłych właścicieli. Niech nikt się nie obawia, że jakoby od jutra już będzie musiał gospodarzyć na własnym, nie mając ku temu odpowiedniego zabezpieczenia. Są inne rozwiązania — przekazanie ziemi w arrendę spółce, w najgorszym razie pobranie kompensaty. Choćby przy obecnym tempie inflacji wyprzedził czy pobranie kompensaty pieniądze za ziemię byłbyby co najmniej nieprzemysłane, bo każdy hektar nie opodal stolicy zawsze będzie miał narastającą wartość.

Powinniśmy też zrobić znacznie więcej, aby przygotować młodziokę do życia w warunkach wolnorynkowych. Trzeba korzystać ze wszelkich form szkolenia na Litwie i w sąsiednich państwach. O tym muszą pamiętać rodzice, nauczyciele, deputowani, działacze ZPL. Pozostawiamy w tyle za ogólnym procesem, powinniśmy to przyspieszyć.

I tu należy powiedzieć może bolesna dla wielu, ale prawdę. Rady samorządowe rejonów wileńskiego i soleńickiego nie w pełni spełniły pokładane w nich nadzieje, zbyt mało udzielały uwagi gospodarce, kulturze i oświacie, rozstrzygnięciu problemów ochrony zdrowia. Praktycznie nie wykorzystano możliwości Ustawy RN Litwy z dnia 29 stycznia 1991 r. o prawie na urzędowe i informacyjne korzystanie z języka polskiego. Prze-

wodniczący Rad korzystając z braku doświadczenia po raz pierwszy wybranych w wolnych wyborach deputowanych nauczili im politykierstwo zamiast konstruktywnej pracy dla dobra tego regionu.

Inna rzecz, że za błędy liderów obarczono całe Litwy, a tym samym wszystkich wyborców, pozabawiając ich swego przedstawicielstwa, przy tym wbrew ustawodawstwu Republiki Litewskiej. Szkoda, że zrobiono to pośpiesznie, bez konsultacji, nie biorąc pod uwagę innego zdania i propozycji. Trudno uwierzyć, że na Wileńszczyźnie nie znalazło się dwóch osób, które by mogły pełnić obowiązki przedstawicieli Rządu, które by znaly język, obyczaje i tradycje rządzonej przez nich ludzi. Miejmy nadzieję, że taka sytuacja w stosunku do ludności Wileńszczyzny, mniejszości polskiej, nigdy się już nie powtórzy, że budowanie zrębów niepodległości i demokracji pojździe w paźce.

Administracyjne zarządzanie w dwóch rejonach podobno ma trwać pół roku. To niemożliwe. Ludzie tam pracujący mogą dużo zrobić, mogą też wyrażać wiele krzywdy i popełnić wiele błędów, gdyż nie podlegają żadnej kontroli społecznej. Tej funkcji zapobiegania nadużyciom powinni podjąć się kole i oddziały ZPL, obecni deputowani. Powinny też powstać inne gremia, mające rację być w związku z przystąpieniem Litwy do procesu helńskiego.

Już dziś w zespołach pracy, we wsiach i miasteczkach, Kołach ZPL winna być podjęta dyskusja o tym, kto będzie reprezentował ludność w przyszłych Radach samorządowych. Wybór powinien być wyjątkowo odpowiedzialny.

Wolność nie daje się człowiekowi i nie odbiera na mocy dekretów i ustaw. Wolny obywatel to ten, który uważa za partnera obok mieszkającego, ten, który wyżył się obaw i lęków, ten, który chodzi z podniesioną głową, bo jest gospodarzem na swoim, ten, co nie boi się mówić prawdy, stając w obronie swoich i bliźnich praw. Ludność podwileńska nie ma się czego wstydzic, ani się lekac. Uczelnie spełniała swój obowiązek, pracując dla dobra Litwy, w minimalnym stopniu korzystając z wyników swej pracy.

Powinno się wszystko zmienić na dobre. Zależy to od nas, zwykłych — rolników, robotników, inteligencji, polityków.

R. Maciejkianec, St. Akanowicz, Z. Balcewicz, Cz. Okńczyc, W. Subocz, E. Tomaszewicz

O sytuacji w Gruzji

Prezydent Zwiądu Gamsachurdia 24 września na konferencji prasowej oświadczył, że na mocy jego dekretu, wydanego w myśl uchwały Rady Bezpieczeństwa Narodowego Republiki Gruzji od 25 września godz. 00 w Tbilisi wprowadza się stan wyjątkowy, ogłasza powszechną mobilizację. Godziny policyjne nie wprowadza się.

Agencje telegraficzne podają z Tbilisi, że o godz. 2 min. 30 czasu miejscowego nastąpiło pierwsze zbrojne starcie między Gwardią Narodową, chroniącą siedziby opozycji a zbrojnymi oddziałami zwolenników prezydenta Zwiada Gamsachurdia. Strzelanice państwowym Departamentem Telewizji i Radia trwała około 15 minut.

Oddziały wierne Gamsachurdii usiłowały przedostać się do siedziby opozycji, ale powitane ogniem przegrywały z ataku. Polkoszkodowanych nie ma.

(ELTA)

Oświadczenie Rady LSDP

„O WYBORACH DO SAMORZĄDÓW REJONU SOLECZNIKIEGO, REJONU WILEŃSKIEGO I OSIEDLA SNIĘCZKUS W REJONIE IGNALINSKIM”

Na nadzwyczajnej sesji Rady Najwyższej Republiki Litewskiej, która się odbyła w dniach 4-7 września 1991 r. powzięta została uchwała o rozważaniu rad rejonu sołecznickiego, rejonu wileńskiego i osiedla Snieczkus w rejonie ignalinskim (nr 1-1754, 4.09.1991). Uchwała ta wiąże się z tym, że od 11 marca 1990 r. rady te czynnie nie przestrzegały Tymczasowej Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej, stale korzystały z poparcia politycznego i materialnego KPL (KPZR), dostarczały się do norm konstytucji ZSRR oraz ustaw były LSDP, organizowały referenda ZSRR, pobiły młodzież do wojsk ZSRR. Stanowiło to ciągłe źródło napięcia w Republice Litewskiej i było placówką dla działalności, na Litwie ZSRR, KPZR, KGB i wojskowych, przystosowaną nawet do modelowania różnorodnych wariantów przygotowywanego od dłuższego czasu zamachu stanu w ZSRR z jego próbą tu, na Litwie.

Ponadto w rejonach tych ukazywały się złożone, zwłaszcza w aspekcie ideologicznym, stosunki międzynarodowości. Wielu uchwałom nadawano (albo usłowno nadac) charakter konfrontacji narodowościowych. W uchwałach funkcjonariuszy tych rejonów, a zwłaszcza należących do organizacji KPL (KPZR) było sporo jednostronnych decyzji o zwalnianiu specjalistów z pełnionych obowiązków, co można interpretować jako zwalnianie z pracy ludzi, nie popierających „autonomistów”, nawet gdy zwalniano z uwagi, na narodowość, jaką ten specjalista reprezentuje. Szczególnie wyraźna była działalność „autonomistów” A. Brodskiego, Cz. Wysockiego oraz innych. Ponadto 19 sierpnia 1991 r.

podczas zamachu stanu w ZSRR rady tych rejonów wykazywały lojalność wobec CKCZP i kierowały się jego wskazówkami.

Rada LSDP nie wątpli, że rady te działały przeciwko Ustawie Zasadniczej Republiki Litewskiej, toteż powstrzymaną została ich działalność, a poszczególne funkcjonariusze i deputowani pociągnięci do odpowiedzialności karnej. Niemniej mieszkańcy tych rejonów nie mogą być pozostawieni bez oberalnych organów władzy, gdyż nie odpowiadają za decyzje swych rad, Rada LSDP stwierdza, że w tym wypadku należy uwzględnić całkowicie nowe warunki polityczne. Litwa zwyciężyła i jej wolność oraz niepodległość mają być dostojnie i stwarzać atmosferę demokracji i pryncypialność. Hojność serca zwyciężyła procentuje przez stulcia i jest dobrą okolicznością do dalszego rozwoju cywilizacyjnych stosunków w tych rejonach. Zwłaszcza, że między Litwinami a Polakami w tych rejonach z przyczyn obiektywnych i subiektywnych brak jeszcze spokoju, wzajemnego szacunku. Na przestrzeni ostatnich lat zbyt często „Jamańskie kopie”, mimo że świadomość narodości Polaków jest jednakowo. Potrzeba tu i ostrożnych słów, i szlachetnych uczuć, a niekiedy też tolerancji.

Rada LSDP utrzymuje, że po rozważeniu tych rad Ustawa Zasadnicza Republiki Litewskiej w tych rejonach może już być wprowadzona i dlatego też wybory w tych rejonach należy przeprowadzić jak najszybciej.

Przewodniczący LSDP Aloyzas SAKALAS

Sziauliai, 14.09.1991 r.

ROZPORZĄDZENIE Nr 649P RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ

- Zlecić Ministerstwu Komunikacji:
  - Zawarcie umowy z Rejestrem Stątków Morskich ZSRR Ministerstwa Żeglugi Morskiej ZSRR w sprawie sprawowania funkcji inspekcji klajpedzkiej tej instytucji w Republice Litewskiej;
  - Wprowadzić służbę kapitanatu Klajpedzkiego Portu Morskiego i zatwierdzić jego założenia.
  - Zarząd miasta Klajpedy, zanim przyjęta zostanie ustawa, re-

glamentująca tryb rejestrowania instytucji i organizacji państw zagranicznych, powinien zarejestrować inspekcję klajpedzką Rejestru Stątków Morskich ZSRR Ministerstwa Żeglugi Morskiej ZSRR w charakterze filii instytucji państwa za granicą w Republice Litewskiej.

Premier Republiki Litewskiej G. WAGNORIUS

Wilno, 20 września 1991 r.

Opinia polskiego historyka

WARSZAWA (kor. ELTA Algimantas Degutis). Po jednominutowym wypowiedzeniu niedzielną prasą polską ponownie kontynuowała temat litewski. Tym razem w artykułach nie było większego napastowania. Gazeta polskiego Ministerstwa Obrony „Polska Zbrojna” spokojnie przypomina historię i walkę Litwy o niepodległość.

„Życie Warszawy” opublikowało artykuł historyka i działacza społecznego, senatora związanego z przedwojennym Wilnem i Litwą prof. Stanisława Stomy pt. „O Litwie spokojnie i obiektywnie”. Autor m.in. pisze: „Z całkowicie zrozumiałych względów Litwa stała się nagłe tematem sporów politycznych i spekulacji... rzecz zrozumiała, rozlegają się realne głosy, że są te polski politykierstwa. W tej powodzi próbujemy odnaleźć pod nogami grunt...”

S. Stoma kategorycznie stwierdza, że historyczne brzmienie obu stron — to różne traktowanie faktów. Przypomina on, że dla

Litwinów ona lubelska do dziś jest historyczną kwaterą ich państwa, utratą samodzielnosci. „My natomiast sadzimy — pisze Stoma — że proces ten przebiegał bez przemocy, że dzięki uli Litwa weszła w krąg europejskiej cywilizacji”.

W przekonaniu autora problem Polaków Litwy dominuje obecnie w rozwoju stosunków litewsko-polskich. W toczonej się dyskusji powtarza się, że jest to problem dwustronny, gdyż w obu krajach mieszkają mniejszości narodowe, należy więc stosować ogólną metodę jego rozwiązania. S. Stoma uważa, że analogia nie ma i być nie może. W Polsce, liczącej prawie 38 mln mieszkańców jest 30-40 tysięcy Litwinów, a na Litwie Polacy stanowią blisko 10 proc. ogółu mieszkańców i, co najważniejsze, osiedla ich obdarzają stolicę Litwy Wilno. I to właśnie stwarza spora trudności, gdyż stworzenie terytorialnej jednostki polskiej oddzieliłoby Litwę od stolicy. Zapoczątkowany proces

Wywiad W. Landsbergisa „Polityce”

„21 września br. w nr 38 „Polityki” czytelnicy mogli się zapoznać z wywiadem udzielonym temu tygodnikowi polskiemu przez przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Wytautasa Landsbergisa. Wywiad przeprowadził dziennikarka polska Jagienka Wilczak oraz korespondent Radia Fńskiego Mar. It. Pukko.

Głównym przedmiotem zainteresowania dziennikarzy były sprawy związane z problematyką stosunków polsko-litewskich, także w kontekście sytuacji Polaków zamieszkających na Litwie. W kwestii porównania sytuacji Polaków na Litwie, a Litwinów w Polsce szef parlamentu litewskiego m.in. stwierdza, że „w sensie prawnym Polacy mają dużo więcej uprawnień i możliwości na Litwie niż Litwini w Polsce”. Na pytanie o model stosunków W. Landsbergis odpowiada, że mają one być oparte na równoprawnej zasadzie i dobrej woli. Na supozycję, że stosunki te poniekąd odchodzą, przewodniczący RN RL odpowiada, że nie za nowożytność, dlatego polska polityka wobec Litwy „była taka — można powiedzieć — bierna w tym roku”, uznał, że „dobry początek nie doczekał się rozwinięcia i finału”.

Kilka innych pytań dotyczyło spraw rozwiązania przez parlament Rad rejonów podwileńskich, spraw gospodarczych Litwy, języka urzędowego itp. Na to pierwsze W. Landsbergis powiedział, że nie oskarża Polaków tu zbiorowo — „nie ma oskarżenia Polaków jako całosci”, chodzi o tych ze starej nomenklatury, jak i samorządów nie zostali rozwiązane w całości, bo nadal działają — to na szczeblu niższym, te rejonowe zaś rozwiązano też na określonych ściśle okresach. „Trzeba było rozstrząsać i nie powiększać problemu, który jest polityczny, nie narodowościowy”. Np. w kwestii otwarcia polskiego uniwersytetu otrzymano odpowiedź następującą: Polacy „mogą mieć swój uniwersytet i na pewno będą mieli. Nie mam nic przeciwko temu, byle tylko był dobry, nakierowany na istotne cele”. Za najważniejszą kwestię dla Litwy W. Landsbergis uznał wycofanie „kontyngentów” kolejk, obecnie na razie latwego życia, raczej należy oczekiwać trudności, o ewentualnym powrocie komunizmu nie ma mowy, ale o przemocy — tak, że istnieją jeszcze rezerwy totalitaryzmu, nie widzi na razie perspektywy w kierunku bolszewizmu w bliskim czasie.

Inf. własna

UCHWAŁA PREZYDIUM RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ O ANTYSYEMICKIEJ PROPAGANDZIE W NIEKTORYCH ROZPOWSZECHNIANYCH NA LITWIE WYDANIACH ZSRR

Na mocy artykułu 16 Tymczasowej Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej, a także artykułu 6 Ustawy Republiki Litewskiej o prasie i innych środkach masowego przekazu oraz deklaracji Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z 8 maja 1991 r. „O zagładzie narodu żydowskiego na Litwie w latach okupacji hitlerowskiej”.

Po konstataowaniu tego rodzaju naruszeń poczynić odpowiednie kroki w celu naprawy sytuacji.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej W. LANDSBERGIS

Wilno, 23 września 1991 r.

UCHWAŁA RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ O ZLECENIU PEŁNIENIA FUNKCJI OCHRONY CYWILNEJ DEPARTAMENTOWI OCHRONY KRAJU

Rząd Republiki Litewskiej postanawia:

- Przerwać działalność Sztabu Obrony Cywilnej Republiki Litewskiej oraz oddziałów strukturalnych tego systemu.
- Zlecić Departamentowi Ochrony Kraju utworzenie służby obrony cywilnej i w ciągu 2 miesięcy przystąpić do pełnienia funkcji obrony cywilnej.
- Zobowiązać Departament Ochrony Kraju do przejęcia misji (budynków, innych pomieszczeń i obiektów, transportu, środków łączności i in.) Sztabu Obrony Cywilnej Republiki Litewskiej oraz innych oddziałów strukturalnych tego systemu na mocy aktów o przejęciu misji komisji rządowej ds. zawieszenia działalności komisariatów wojskowych ZSRR (likwidacyjnych), powołanej w myśl rozporządzenia nr 569P z 26 sierpnia 1991 r.

Litewskiej propozycje co do wykorzystania asygnacji budżetowych Sztabu Obrony Cywilnej Republiki Litewskiej, nie wykorzystanych w roku 1991 na finansowanie dalszej działalności obrony cywilnej.

5. Zlecić Departamentowi Ochrony Kraju opracowanie i przedstawienie rządowi Republiki Litewskiej do 1 listopada 1991 r. projektu założeń służby obrony cywilnej, do 31 grudnia 1991 r. — projektu ustawy Republiki Litewskiej o ochronie cywilnej.

6. Uznać za nieważne rozporządzenie nr 89P rządu Republiki Litewskiej z 27 marca 1990 r., rozporządzenie nr 113P z 11 kwietnia 1990 r., rozporządzenie nr 146P z 21 maja 1990 r. i rozporządzenie nr 153P z 24 maja 1990 r.

Wicepremier Republiki Litewskiej W. PAKALINSKIS

Wilno, 18 września 1991 r.

UCHWAŁA Nr 373 RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ O PONOWNYM ZAREJESTROWANIU STĄTKÓW

W związku z tym, że statki byłych przedsiębiorstw (organizacji) związkowych przesyły na własność Republiki Litewskiej i mają być ponownie zarejestrowane jako misje państwowe Republiki Litewskiej oraz pływać pod banderą Republiki Litewskiej, rząd Republiki Litewskiej postanawia:

- Zatwierdzić przepis ponownego zarejestrowania statków.
- Ministerstwo Łączności ma

zapewnić, aby statki, które przesyły na własność Republiki Litewskiej, zostały ponownie zarejestrowane i pływały pod banderą Republiki Litewskiej.

3. Ministerstwo Łączności ma zapewnić należytą łączność radiową statków oraz rozstrzygnąć inne związane z tym kwestie.

Premier Republiki Litewskiej G. WAGNORIUS

Wilno, 3 września 1991 r.

Co i o ile podróżowało?

Według danych obserwacji wybiórczej ceny i taryfy w republice w sierpniu 1991 r. w porównaniu z lipcem wzrosły o 4,2 proc., a z grudniem 1990 r. — 2,7 razy.

Przeciętne płace miesięczne pracownika w sierpniu w porównaniu z lipcem wzrosły o 2 proc., a w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem miesięcznym IV kwartału 1990 r. — dwukrotnie.

Ceny i taryfy towarów konsumpcyjnych i usług płatnych dla ludności zmieniły się następująco:

Grupy towarów i usług	(w proc.) w sierpniu 1991 r. w porównaniu z lipcem 1991 r.	grudniem 1990 r.
Towary konsumpcyjne i usługi płatne ogół towarów	104,2	271,2
w tym:	103,5	276,5
spożywcze	99,5	227,0
niespożywcze	107,8	335,4
usługi płatne	111,2	221,6
w tym:		
bytowe	112,5	258,4
kommunikacja osobowa	103,8	243,6
łączność	114,7	227,8
gospodarka mieszkaniowa	102,0	111,3
kultura	103,9	142,0
sanatoria, uzdrowiska i zdrowotne	157,2	464,6
kommunalne	103,7	174,4

Departament Statystyki przy rządzie Republiki Litewskiej

Tu się zatrzymał czas nadziei

Po 20-letniej przerwie, w 1938 r. polskie ultimatum Litwie doprowadziło do ponownego nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Litwą. Pierwszym polskim poselem w Kownie został Franciszek Charwat. Akredytacja nastąpiła w dniach 30 marca 1938 r. F. Charwat, pochodzący z Galicji, od kilku już lat dobrze był znany Litwinom jako poseł polski w Rydze.

Siedzibę Poselstwa Rzeczypospolitej Polski utworzono w domu przy ul. Dżuku w dzielnicy Zaliakalnis (Zielona Góra). „Zakończył się kilkunastoletni chroniony konflikt, zaś otwarta się era normalizacji stosunków — pisze Piotr Łossowski w swojej książce pt. „Po tej i tamtej stronie Niemna”. — O ile sam sposób rozstrzygnięcia spraw spornych pomiędzy państwami za pomocą groźby użycia siły zasługuje na najostrożniejsze letwienie, a odnosiło się to w pełni do postępowania 1938 r. to z drugiej strony nie da się zaprzeczyć, że nastąpił tu drogą przełomu, który w konsekwencji wyszedł na dobre obu partnerom”.

Choć początki normalizacji stosunków polsko-litewskich były trudne, niemniej stopniowo zaczęły zachodzić pozytywne zmiany. Były one rejestrowane również w Poselstwie RP w Kownie, którego misję dyplomatyczną na Litwie przerwała wojna.

Późnym wieczorem radio berlińskie podało wiadomość o ratyfikacji układu niemiecko-sowieckiego z dnia 23 sierpnia 1939 r. i zaraz następnie ogłosiło treść komunikatu rządu niemieckiego, zawierającego żądania niemieckie, skierowane do rządu polskiego — czytamy we „Wspomnieniach kowieńskich” byłego attaché wojskowego przy Poselstwie RP w Kownie płk Leona Mitiwiecza — Żółta. — Komunikatu berlińskiego słuchałem (było to 1 września, w nocy) w towarzystwie moich kolegów z poselstwa pp. Fuchiewiczca, Swobodnego i Dziarczykowskiego. Cudiliśmy się w domysłach, jaka jest obecna sytuacja w Berlinie i Warszawie, w Paryżu i w Londynie. Czy to jest już rzeczywistość wojna? (...). Około godziny 8 rano z otwartych okien mieszkań kowieńskich na Putniškio Gaiwie słychać było wojnę. Wszyscy słyszeli Polskę, która już walczyła z Niemcami (...). Liczni oficerowie litewscy, których tego dnia spotkałem, a którzy zawsze zachowywali się wobec mnie w wielką uprzejmość i taktem, tym razem starali się jakos specjalnie zaznaczyć swoją sympatię dla wojska polskiego (...).

2 września 1939 r. poseł Franciszek Charwat wysłał do MSZ

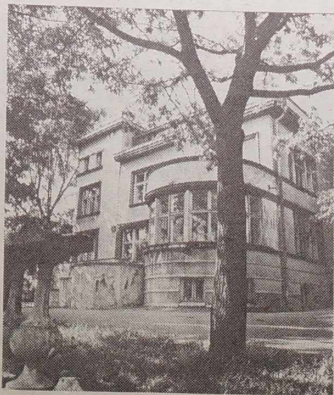
RP pismo o proklamowaniu przez Litwę neutralności w wojnie niemiecko-polskiej. Był to ostatni dokument, jaki odebrano w Warszawie z Poselstwa RP w Kownie. W tym samym dniu odbyła się w kaplicy uczniowskiej Gimnazjum Polskiego im. A. Mickiewicza w Kownie Msza św. na intencję pomyślności oręża polskiego. Była tam cała Polonia kowieńska, wszyscy uczniowie i uczennice gimnazjum, byli wszyscy pracownicy Poselstwa RP. Nastrój bardzo poważny, a przy śpiewie hymnu narodowego — Jeszcze Polska — nie zgłębła — wiele osób zrewnie płakało.

19 września na ulicach Kowna ukazał się pierwszy intensywnie polscy żołnierze i uchodźcy. Wszędzie słychać było polską mowę. Od razu zajęło się nimi Poselstwo RP. Jego mury gościły żonę i córki Józefa Piłsudskiego oraz znaną aktorkę Jadwigę Smosarską, które w drodze do Anglii zatrzymały się w Kownie.

Poselstwo w Kownie otrzymało rozkazy, aby w miarę możliwości szybko ewakuować przez Szwecję polskich żołnierzy do formującego się wojska na Zachodzie. Bardzo pomocne w tym okazały się polskie placówki i ich pracownicy. Np. wykonywanie fotogramii do dokumentów powierzono Leonowi Świątynskiemu, nauczycielowi wychowania fizycznego w Gimnazjum Polskim im. A. Mickiewicza. Robił też zdjęcia w gabinecie fizycznym na oczekiwaniu, za darmo, bo kosztą ponosiło gimnazjum. W tym samym gimnazjum zorganizowano Wigilię dla uchodźców. Młodzież szkolna, kowieńscy Polacy przygotowali upominki pod choinkę.

„Ten wieczór wigilijny nie był dla Polaków dniem radości — pisze Hipolit Mickiewicz we „Wspomnieniach litewskich” — W wielu, wielu rodzinach polskich zabrakło najbliższych, a i-kuż to Polaków przeżywało ten wieczór w warunkach, które trudno sobie wyobrazić. Chcieliśmy bardzo, żeby ta Wigilia zagościła ból, bo przecież każdy z uchodźców łamiąc się opłakiwać myślał był przy swych najbliższych, których los woi nie był znany. Po tej nastrojowej Wigilii uchodźcy poszli do domów prywatnych. Pod choinką zdaryzali się prezenty bardzo drogie. Pieniądze w kopercie na podróż do Francji, nowe ubrania albo płaszcz lub buty. Patrząc na te minione dni z perspektywy czasu, widzę, jak wielka była nasza pomoc — nie analizowaliśmy przy tym, kim jest człowiek, któremu pomagamy, dla nas był uchodźcą z Polski, nie pytaliśmy, kim jest, ale jakiej potrzebuje pomocy”.

Od tych spraw nie stała na uboczu również kowieńska prasa polska. Internowani polscy żołnierze i uchodźcy zaglądali do redakcji pisma „Chata Rodzinna” (redaktor naczelny — Alfons Bojko, wydawca — Michał Ukłiński, potem — Zygmunt Ugiński) znajdujący się przy ul. O.

rzeszkowej. Tutaj czytelnicy zabierali rodaków do swoich domów. Podobnie postępowali także poszczególne rodziny litewskie.

Jeśli chodzi o prasę, to pierwsze pismo polskie — „Głos Kowieński” — ukazało się 9 lutego 1919 r. Redaktorem był Bogdan Paszkiewicz, na Wawelu; spokrewniony z pisarzem i działaczem kultury XVIII-XIX w.w., twórcą mu litewski i po polsku, Dionizaszem Poszką. Po jakimś czasie pismo zmieniło tytuł

Kowieńskie polonica

na „Dzień Kowieński”. Z relacji przekazanej przez byłego mieszkańca Litwy Kowieńskiej Bohdana Korewy z Poznania: Gdy w 1935 r. komendant kowieński płk Saładzius wydał rozkaz, by we wszystkich wydawnictwach prasowych, ogłoszeniach i etykietach pisać litewskie nazwy miejscowości, nazwy ulic i nazwiska w ten sposób, w jakiej nazywa się je urzędowo w języku litewskim, na znak protestu „Dzień Kowieński” ukazał się pod nazwą „Dzień Wotorkowy”. Następnie zmienił swą nazwę dalej na „Dzień Srodowy”, „Czwartkowy” itd. w przesądzeniu, że wspomniane zarządzenie nie utrzyma się długo. Wreszcie zmieniono nazwę na „Dzień Polski”. Językownawcy litewscy, profesorowie Uniwersytetu Kowieńskiego Witolda Wielingwisi Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, do których zwrócono się o wyrażenie opinii w sprawie zarządzenia płk Saładziusa, zgodnie zawyrokowali, że nie ma podstaw do takiego zniekształcenia historycznych nazw w języku polskim. Opinie naukowców przekazano rządowi, co wystarczyło do odwołania rozkazu w odniesieniu do polskich nazw krajowych czyli że wrócić one do swego dawnego polskiego brzmienia. Tytuł dziennika

„Dzień Polski” — pozostał. Jego redaktorem był K. Szwojnicki, wydawcą — J. Majewski. 15 sierpnia 1940 r. został zamknięty jako ostatnia polska gazeta w Kownie.

W mieście nad Niemnem poza tym ukazywały się: „Głos Młodych”, dwutygodnik młodzieży polskiej na Litwie (redaktor — wydawca — Zygmunt Borysowicz, zast. redaktora — Janina Tołozko, wydawca — Stanisław Palczyński), pisma fachowe: „Wiadomości Rolnicze”, „Poradnik Gospodarski”, katolicki „Dzwon Świąteczny”, „Iskry”. Informacje o niektórych tytułach podał były uczeń Polskiego Gimnazjum w Kownie, stały Czytelnik „Kuriera Wileńskiego” Mieczysław Sarnacki. Natomiast Mieczysław Jackiewicz z Olsztyna powiadomił, że w Dobrym Mieście (woj. olsztyńskiego) mieszkają ludzie z Łaudy, którzy uczestniczyli w życiu polonijnym na Litwie. Pan Zenon Koczan pochodzący z Wędrziszoy zachował m.in. nawet wszystkie roczniki „Chaty Rodzinnej”.

Z polskich organizacji gospodarczych intensywną działalność rozwijał w Kownie Polski Bank Drobnej Kredyty. Ta instytucja polska cieszyła się opinią dobrze prosperującej placówki finansowej. W listopadzie 1939 r. tutaj właśnie odbyło się jedno z ostatnich zebrań przedstawicieli polskich organizacji w Kownie. Stało się po tym, gdy poseł RP Franciszek Charwat złożył oficjalny protest w związku z zawartym 10 października litewsko — radeckim układem o wzajemnej pomocy, mocą którego Litwa otrzymała Wilno i zachodnią część Wileńszczyzny. W odpowiedzi rząd litewski oświadczył, że Wilno, stolica Litwy, stanowi integralną część państwa litewskiego, i że nie uznaje rządu polskiego w Paryżu, gdyż Polska jako państwo przestała istnieć. Wobec takiego postawienia sprawy 14 października 1939 r. Poselstwo RP zaprzestało swiej działalności. Jego pracownicy opuścili Kowno i Litwę. Msze pogrzebne odprawiono w Polskim Gimnazjum. Poseł Franciszek Charwat przed wyjazdem zostawił

swój motorówkę respotowi polskich sportowców. Opiekę nad obywatelami polskimi na Litwie objęło Poselstwo W. Brytanii. Jego poseł nadzwyczajny i pełnomocny Preston stworzył biuro do spraw polskich przy al. Laiswes 46. Z polskiego personelu pozostali: Eugenia Sadowska, Franciszek Kowal, Irena Trochimowska i Teofil Jeleńska.

Attaché wojskowy płk Leon Mitiwiec przed opuszczeniem Kowna przekazał Lt. Czesławowi Mackiewiczowi, ówczesnemu sekretarzowi generalnemu towarzystwa „Pochodnia”, wszystkie prowadzone przez misję wojskową sprawy związane z wystąpieniem polskich żołnierzy do Francji. Cz. Mackiewicz czynił to przy pomocy posta brytyjskiego Prestona i zastępcy attaché wojskowego z Poselstwa Francji Richona.

Naciski niemiecko-sowieckie spowodowały, że Litwa bardzo zastrzyła stosunek do internowanych i uchodźców z Polski. Dlatego też na zebraniu w banku przedstawiciele polskich organizacji w Kownie postanowili, że pomimo litewskich zakazów będą nadal opiekować się swoimi rodakami i pomagać im.

„15 czerwca 1940 r. człogi sowieckie wyczoły się na ulice Kowna w dniu uroczystego aktu maturalnego Polskiego Gimnazjum im. A. Mickiewicza. Była to XXatura i niestety ostatnia.

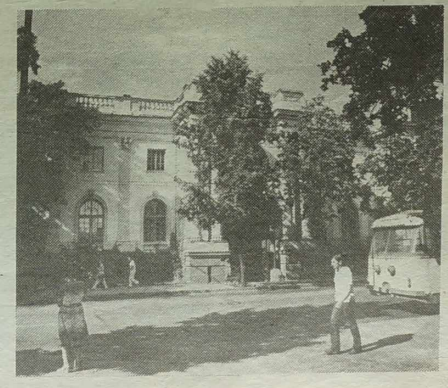
Jerzy SURWIŁO
NA ZDĘCIACH: dom przy ul. Dżuku w dzielnicy Zaliakalnis w Kownie, w którym mieściło się Poselstwo RP i mieszkał poseł Franciszek Charwat. Obecnie znajduje się tu Szkoła Srednia Sztuk Pięknych im. J. Naujalisa; al. Witolda — fragment byłego Polskiego Gimnazjum im. A. Mickiewicza. Obecnie — Szkoła Srednia nr 4; kowieńska ul. E. Orzeszkowej — w latach 1935—40 w tym domu była redakcja pisma „Chata Rodzinna”. Teraz rozlokowały się tutaj różne organizacje; w tym gmachu przy ul. E. Orzeszkowej przed wojną funkcjonował Polski Bank Drobnej Kredyty. Aktualnie — Centralna Kasa Oszczędnościowa.
 Fot. A. Matullonis

NOWA KSIĄŻKA TELEFONICZNA

Czytelnicy często się uskarżają, że numery podane w książce telefonicznej nie odpowiadają rzeczywistości. Nic w tym dziwnego, od czasu jej wydania minęły cztery lata — wiele placówek, organizacji, przedsiębiorstw zmieniło adresy, rzeczy oczywiste, i telefony.

Obecnie przygotowana jest do druku nowa książka telefoniczna — aktualna, rozbiona jest treść jej korekta. Pracownicy redakcji mają trudne zadanie, gdyż wiele obiektów jest chwilowo bezpańskich, chodzi o zwrócone ostatnio, jak nasz Dom Pracy, gmach KC partii i in.

Nowa książka drukowana będzie w drukarni „Viltis” i planowane jest, że oddana zostanie do użytku w końcu października. Będzie w niej więcej informacji oraz materiału reklamowego, obywatelom też będzie większa od poprzedniczki.

Kominek harcerski w Kalwarii Wileńskiej

W ubiegłą niedzielę Kalwaria Wileńska stała się miejscem spotkania naszych drużyn harcerskich - Wileńskiej Szkoły Średniej nr 26, Trak, Miednik, Wileńskiej Szkoły Średniej nr 5, Wileńskiej Czarnej Trzynastki, a także Wileńskiej Szkoły Średniej nr 14.

Spotkanie to zorganizował przybyły z Polski do pracy u nas ksiądz Dariusz Stańczyk, kapelan harcerski. Opowiedział zebrany o swoim życiu harcerskim i o bencynowych zamiarach: ksiądz Dariusz chce nawiązać współpracę ze Skautingiem Litewskim (wielu skautów z Litwy poznał na Międzynarodowym Zlocie Skautów w Olsztynie, w sierpniu br.), ale przede wszystkim złożyć Duszpasterstwo Drużyn Harcerskich i Harcerzy Wileńskich. Głównym zadaniem Duszpasterstwa jest pomoc młodzieży w kształtowaniu charakterów i osobowości w oparciu o naukę kościoła, etykę chrześcijańską. Kapelan planuje systematycznie odprawiać Msze święte, służyć w konfesjonale, udzielać rad w sprawach wiary, uczyć zachowania według przykazań Bożych i prawa harcerskiego. Do zadania kapelana należy także ściśła współpraca z rodzicami w wychowaniu młodzieży. Dlatego też na kolejne spotkanie, które odbędzie się 6 października o godzinie 13.00 w kościele pw. Podwyższenia Krzyża w Kalwarii Wileńskiej zapraszani są harcerze wraz z rodzicami.

M. ILGIEWICZ

ZAPRASZA KLUB AK

28 września br. (sobota), w siedzibie ZG ZPL (ul. Wielka 40) o godz. 10 odbędzie się kolejne zebranie Klubu Zolnierzy AK Ziemi Wileńskiej. Omówione zostaną sprawy bieżącej działalności.

Int. wł.

KRONIKA

Wacławas Zabaruskas zwołiny, ny został z obowiązków wiceministra spraw wewnętrznych Repu. biki Litewskiej.

Kornelijus Platelis mianowany został wiceministrem kultury i oświaty Republiki Litewskiej.

POWRÓCA SYNOWIE Z OBCEGO WOJSKA

Do końca października młodzież z Litwy, służąca w szlach zbrojnych ZSRR, wojskach ochrony pogranicza, wewnętrznych i kolejowych, powróci do domu. Rządowi Republiki Litewskiej zakomunikował o tym dowódca Bałtyckiego Okręgu Wojskowego W. Mironow. Poinformował on, że minister obrony ZSRR J. Szaposznikow wykonując dekret prezydenta ZSRR z 21 września w sprawie zwolnienia młodzieży, powołanej z Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej i Republiki Estońskiej z wojskowej służby czynnej, podpisał odpowiedni rozkaz.

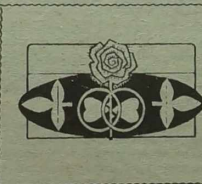
Biurow Prasowe Rządu

Ekranasy

LITUWA - „Strzeż się, lady” (USA) - o 12, 14, 16, 18, 20.
HELIOS - I sala - „Nie cofać się, nie poddawać się” (USA) - o 11, 13, 15, 17, 19, 21. II sala - „Fantomas” (Francja) - o 10.30, 14.30, 18.30, „Fantomas rozszalał się” (Francja) - o 12.30, 16.30, 20.30.
PERGALÉ - „Szczęście we dwójce” (USA) - o 11, 13, 15, 17, 19, 21.
WILNIUS - „Niemożliwy lot” (USA) - o 11.30, 13.45, 16, 18.10, 20.20.
WINGS - „Walka o Rzym” (2 serie, Niemcy-Rumunia) - 10, 13.30, 17, 20.30.
LAZDYNAI - „Nie cofać się, nie poddawać się!” (USA) - o 12, 14, 16, 18, 20.

TAIKA - I sala - „Wielki boss” (USA) - o 15, 17, „Palac wiatrów” (Anglia, Indie) - o 19, 21, 28, 29 IX, „Rusaleczka” (USA) - o 11, 13.
WIDEOSALON - „Gorące brzygi” (USA, dla dorosłych) - o 13.30, 15.30, „Harem” (Anglia, Francja) - o 18.10, „Nie do odzwignięcia lekki łos” (USA, dla dorosłych) - o 20.30.
PLANETA - I sala - „Hammer” (USA) - o 11, 13, 15, 17, 19, 21. II sala - „Niezwyrodnoga noga” (Chiny) - o 11.10, 12.50, 14.40, 16.30, 18.20, „Lasma nadchodzi jesień” (Litwa) - o 20.10.
AIDAS - „Nowe przygody Tennessee Bucka” (USA) - o 18.40, 20.30, „Przybysz” (2 serie, Pakistan) - o 16.

DRAUGYSTE - „Ocean” (2 serie, Indie) - o 12.30, 17.30, „Niezwyrodnoga noga” (Chiny) - o 15.30, 20.30.
AUSZRA - „Miłość zwycięża” (2 serie, Indie) - o 10.30, 13, 16.20, 18.50, 21.20.
TEWYNE - Wideosalon - „Czaina O'Braten” Film II - o 12, „Drewniany człowiek” - o 14, „Piekło na polu walki” - o 16, „12 Szwedek w Atryczu” (dla dorosłych) - o 18, „Mężczyźni - to taka rzecz” (dla dorosłych) - o 20.
WIDEOSALON - (ul. Ozo 4, tel. 77-09-87). 27-29 IX - „Rudery” - o 18.30, „Rozżarzone niebo” - o 20.30, „Oddział Delta-2” - 27, 28 IX - o 16.30, 29 IX - o 14.30, 16.30.

Z okazji ślubu,kochanym dzieciom - Alicji ZINKIEWICZ I Ryszardowi MARCINKIEWICZOWI najserdeczniejsze życzenia u progu nowej drogi życia składają rodzice
STO LATI SZCZĘŚCIE IM BOŻE!
Ślub odbędzie się 28 września w kościele św. Ducha o godzinie 16.30.

Televizja

CZWARTEK, 26 WRZEŚNIA

WILNO

7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Nasz elementarz. 8.15 - Słowo. 8.35 - Pamiętają o sobie. 8.55 - Koncert. 9.45 - Okno: Wiadomości ze świata. 17.00 - Program CNN. 18.00 - Wiadomości. 18.10 - Przegląd krajowy. 18.50 - Wiadomości wieczorne (ros.). 19.00 - Studio polskie. 19.10 - Kurier gospodarczy. 19.30 - Koncert. 19.45 - Rozmowa Bałtów. 20.00 - Dobranocna. 20.30 - Panorama. 21.00 - Na skrzyżowaniu poglądów. 21.30 - Stanowisko premiera. 22.00 - Bregz. 23.00 - Koncert. 23.15 - Wiadomości wieczorne. 23.30 - Postscriptum.

WARSZAWA

11.00 - „Wysokie napięcie” (2) - serial prod. franc. 12.30 - „Po sześćdziesiątę” - magazyn. 12.50 - Wiadomości. 13.00 - 17.00 - Telewizja edukacyjna. 17.05 - Studio 7 propozycje. 17.15 - Dla młodych widzów: „Kwant!”, 18.15 - Telexpress. 18.30 - „Telemuzak” - program muzyczny. 19.10 -

„Laboratorium”. 19.30 - „Podróż do Polski” - reportaż. 19.50 - Magazyn katolicki. 20.15 - Dobranoc. 20.30 - Wiadomości. 21.05 - „Wysokie napięcie” (2) - serial prod. franc. 22.35 - „Pegaz”. 23.00 - Telewizja wyborcze. 24.00 - Wiadomości wieczorne. 0.25 - Serwis BBC.

MOSKWA I

6.30 - Poranek. 9.00 - Godzina dla dzieci (z lekcją ang.). 10.00 - Eliminacyjny mecz mistrzostw Europy w piłce nożnej. ZSRR - Węgry. 12.00 - TSN. 12.15 - Komunikat MSW. 12.30 - Kurier gospodarczy. 14.15 - Telemuz. 15.00 - TSN. 15.15 - Film fab. „D'Artagnian i trzej muskietierowie”. Odc. 2. 16.50 - Giełdowy pilot. 17.00 - Muzyka J.S. Bacha. 17.15 - Film dok. „Babi jar”. 17.40 - Noty. 17.45 - Do lat 16 i więcej. 18.30 - TSN. Ze świata. 18.45 - ABCdoko kariery. 19.00 - Komunikat MSW. 19.15 - Film fab. Katastrofa Meri Dear” (USA). 21.00 - Program inform. 21.40 - Muzyka w eterze. Podczas przerwy (22.40) - TSN.

MOSKWA II

7.30 - Telegiela. 8.00 - Gimnastyka poranna. 8.15, 8.45 -

Język hiszpański. 9.15 - Nowe realia. 9.40 - Rozmowy o kulturze rosyjskiej. 10.30 - Gimnastyka rytmiczna. 11.00 - Bez retuszu. 12.10 - Kamera bada przeszłość. 13.30 - Film fab. „Długie echo w górach”. Odc. 1. 14.40 - Film - koncert. 15.15 - Program z Samary. 17.00 - Kreskówka. 17.10 - Film - koncert. 18.15 - Koncert. 18.30 - Mistrzostwa ZSRR w koszykówce. „Strotim!” (Samara) - VEF (Ryga). Podczas przerwy w parlamencie Rosji. 20.00 - Wiadomości. 20.15 - Dobranoc, dzieci. 20.30 - Program artyst.-publ. 21.15 - Na sesji Rady Najwyższej RFSRR. 21.55 - Pięte koło. 22.55 - Reklama. 23.00 - Wiadomości. 23.20 - Międzynarodowy turniej tenisowy. 23.35 - Pięte koło. Gd. 0.35 - Mistrzostwa ZSRR w koszykówce mężczyzn.

PIĄTEK, 27 WRZEŚNIA

WILNO

7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Rozmowa Bałtów. 8.25 - Zagroda. Prywatyzacja na wsi. 19.25 - Przedstawienie dla dzieci. 10.25 - Okno: Wiadomości ze świata. 17.00 - Program CNN. 18.00 - Wiadomości. 18.10 - Przegląd krajowy. 18.50 - Wiadomości wieczorne (ros.). 19.00 - Studio polskie. 19.10 - Węże! 5. 19.45 - Pamiętają o sobie. 20.05 - Dobranocna. 20.30 - Panorama. 21.00 - Katolicka trybuna. 21.10 - Nowości DOK. 21.30 - Labirynt. 22.30 - Wyrost na wsi. 23.30 - Wiadomości wieczorne. 23.45 - Postscriptum. 23.55 - Nocne kino

Hurtownia S & C

zaprasza na zakupy wyrobów ze szkła francuskiej firmy „Duralex”, kompletów obiadowych, kawowych, kubków, talerzy itp.
Dla winitków przy zakupach 3 proc. rabatu.
Nasz adres: Gdańsk-Orunia, ul. Płaskowa 20. Tel.: 39-41-64, 31-27-62, Polska.

Zapraszamy na wystawę

Polska firma „GRAKO” z Łodzi i Wileńska Izba Handlu „LURI” organizują wystawę - wyprzedają towarów powszechnego użytku.

ZAPRASZAMY

w dniach 3-6 października 1991 r. do Republikańskiego Centrum Wystawowego w Wilnie, al. Laiswes 5.

Szczegółowa informacja w Wilnie, tel.: 63-88-03 i 63-88-04.

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1993 r.

Nasz adres: 232024, Wilno, ul. Subocz 5.
Indeks 67218
Cena 10 kop.
Zam. 135
Nr rejestracji - 322.
Drukarnia przedsiębiorstwa „Spauda”

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

TELEFONY:
Redaktor - 22-42-46, zastępcy redaktora, sekretarz odpowiedzialny - 61-38-34.
Działy: państwa i samorządu terenowego; ekonomiczny - 62-97-19; etyki, rodziny i prawa; szkoleniowa i młodzież; literatury i sztuki; telefontu i sportu - 61-71-25; życia politycznego; listów, życia wsi; korespondentów - 22-37-38; stołeczny oraz aktualności; handlu, usług i komunikacji - 61-15-16.
Fax - 22-42-46.

ZYSK, KONTAKTY, POWODZENIE - TO W „KURIERZE” OGŁOSZENIE

Biurow ogłoszeń i reklamy (przy ul. Subocz 5) czynne jest codziennie w godz. 9-17 w dnach pracy. Tel. 61-68-81.

KTO URODZIŁ SIĘ 26 WRZEŚNIA

Towarzyski, chętny do udzielenia pomocy - jest dobrym mówcą. Ma badawczy i aktywny umysł. Dużo czyta i dzięki temu szybko się rozwija.

Charakterystyczną cechą urodzonego w dniu dzisiejszym człowieka jest jego niezwykłe „umilowanie sprawiedliwości”. Zdolny jest do wielkich wysiłków w obronie prawdy i słuszności lub tego, co mu się takim być wydaje.

Trzeba dodać, że posiada zdolności handlowe. Najlepsze związki tworzy z ludźmi urodzonymi od 21 maja do 23 czerwca i od 23 stycznia do 21 lutego.

Kalendarium

* Czwartek (26.IX) jest 269 dniem 1991 r. Do końca roku - 96 dni.

* Znak Zodiaku - Waga.

* Imieniny: Justyny, Euzebiusza.

* Wschód Słońca - 7.55 zachód - 19.10. Długość dnia - 12 godz. 01 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 26 września, zachmurzenie zmienne, bez opadów. Wiatr południowy, umiarkowany. Temperatura 20-22 stopni.

W ciągu następnych dwóch dni krótkotrwałe opady. Temperatura w nocy 9-14, w dzień 15-20 stopni.

WARSZAWA

11.00 - „Janosik” (13 odc.) - serial TP. 12.50 - Wiadomości. 13.00-17.00 - Telewizja edukacyjna. 17.05 - Studio 7 propozycje. 17.15 - Dla najmłodszych: „Ciuchcia”. 18.05 - Język angielski dla dzieci. 18.15 - Telexpress. 18.30 - „W kinie i na kasecie”. 19.00 - „Napoleon” (4) - serial prod. franc. 20.00 - „Refleks” - program publicystyczny. 20.15 - Dobranoc. 21.30 - Wiadomości. 21.05 - „Masteczko Twin Peaks” - serial prod. USA. 21.55 - „ABC ekonomii”. 22.00 - Zespół publicystyki „Zapis” przedstawia... 23.00 - Studio wyborcze. 0.05 - Wiadomości wieczorne. 0.25 - „Wiensza na dzień powszedni”. 0.35 - Serwis BBC.

MOSKWA I

6.30 - Poranek. 9.00 - Innowacja. 9.15 - Kreskówka. 9.35 - Film fab. „Katastrofa Meri Dear”. 11.15 - Do lat 19 i więcej. 12.00 - TSN. 15.00 - TSN. 15.15 - Film fab. „D'Artagnian i trzej muskietierowie”. Odc. 3. 16.25 - Zwycięcy. 17.25 - Film dok. 17.55 - Wiadomości giełdowe. 18.25 - Noty. 18.30 - TSN. Ze świata. 18.45 - Człowiek i prawo. 19.30 - Partner. 20.00 - WID. Pole cudów. 21.00 - Program inform. 21.40 - WID. Podczas przerwy (23.30) - TSN.